

PUBLIC ACCESS 2005 : 9

Nyhetsbrev om radio, TV, internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet -

21 september 2005
www.publicaccess.se

Innehåll

- **Ledare:** Ettor och nollor i ett valår
- Statens stöd till kultur och medier 18 miljarder kr 2006
- Hot mot lokal radio och tv i danskt medieavtal
- Nya tillstånd hastigt utlysta för marknadsänd digital TV
- Säger nej till statens digital-tv
- Ingen lämnas i sticket när britterna släcker det analoga nätet
- Västra Götaland föreslås få egen regional digital-tv
- Västerås vill sända egen marknadsänd tv
- Miljarder i potten för digital-tv-bolag
- Endast fyra procent av tyska hushåll ser marknadsänd tv
- Problem för det tv-utbytet Sverige-Finland
- Kabelbolag i Norge utvidgar sitt mångkulturella kanalutbud
- Alltyska fotbollsligan tv-sänder matcher till mobiltelefoner
- HDTV startat i Kina
- BBC och ITV utmanar Murdoch Kulturell storstadskoncentration i tv granskas
- Norsk lokal-tv belönas
- Internationell kunskapskanal startar i Ryssland 2006
- Kraftig ökning av tv för ursprungsbefolkningen i Australien
- Intressant intervju med Sony Ericssons teknikchef
- Tv-offensiv i telejacket
- Lokala digitalradiosändningar i London
- Lokal radio i upprop mot DAB
- En ny europeisk webbplats för digitalradio
- SR-förslaget om ny kanalstruktur skjuts upp
- Slut med SR:s praktiksamarbete med journalistutbildningarna
- Lokalradion i Sandviken kan tystna
- Nytt filmavtal med ökade resurser, men...
- Staten ger inget stöd till forskning och utveckling på filmområdet
- DVD-utvecklingen påverkar inte biobesöken
- Också reklamjobb flyttas utomlands
- PTS ger plats för trådlöst bredband
- Luleåföretag levererar riksomfattande taltidningssystem
- Seminarier och mässor

Nyhetsbrevet utkommer två gånger per månad.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Lasse Svanberg, Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**

Epost till redaktionen: news@publicaccess.se
Om abonnemang och annat läs mer på
www.publicaccess.se

ledare

Ettor och nollor i ett valår

Den digitala revolutionen torde vara oundviklig. När det gäller nedsläckningen av det analoga nätet synes dock svenska statsmakten ha gått för snabbt fram. Här kunde man istället ha följt det brittiska exemplet och väntat tre år till (se notis nedan). Enligt medierapporteringen från Gotland handlar det inte om jubel i stugorna utan mer om besvikelse, irritation och ilska i hushållen när man nu tvingar på dessa en teknik och kanaler de aldrig bett om. En box, ny antenn, ytterligare en fjärrkontroll och bilder som "fryser" blir ingen valvinnare för den sittande regeringen (även om två av de borgerliga partierna var med och ställde till). Det är en strategisk gåta hur socialdemokraterna kunde planera in en sådan känsligt systemskifte i svenskarnas vardagsliv i just ett valår. S kan dock trösta sig med att som Dagen skriver idag: *Den inflammerade frågan om digital-tv gör bilden av borgerlig enighet en aning oskarp.*

Leif Pagrotsky skall dock inte lastas. Han fick arva projektet av sina föregångare. Det har sina rötter under Margot Wallströms tid då marksänd digital-tv lanserades bl.a. med argumenten beställ pizza och spela spel på tv:n (!). Den kommande digitalradion blir dock en fråga som kulturministern nu får ta beslut om (åtminstone om han inte väntar ett år) och förhoppningsvis har han lärt sig något av statens fulmliga hantering av marksänd digital-tv under de gångna tio åren. Det blir att lära sig många förkortningar; DAB, DRM, DVB-H, DMB... Radio med finesser som rörliga bilder lär dock inte bli en valvinnare.

radio + tv

Statens stöd till kultur och medier

18 miljarder kr 2006

I budgetpropositionen för 2006 föreslås att riksdagen godkänner att 694,8 Mkr går till mediepolitiska området. Större delen av denna summa 507,1 Mkr går till presstödet som ökar från 485 Mkr 2005. Stödet till radio- och kassettidningar minskar från 152,3 till 126,4 Mkr. För 2006 föreslås att de tre public service-företagen tilldelas 6.141,6 miljoner kronor från rundradiokontot. Av den samlade medelstillelningen utgör 200 miljoner kronor reformmedel. På det kulturpolitiska området (dit filmstödet ännu sorterar) föreslås totalt 5.991.900.000 kr vilket innebär en ökning på 371,3 Mkr från 2005. Statens utgifter är dock i praktiken det dubbla eftersom skatteutgifter måste tas med i beräkningen d.v.s. nedsatt moms för böcker, tidningar, biobesök mm samt andra subventionella åtgärder. Skatteutgiften 2006 på kulturområdet beräknas till 5.164 Mkr. Största utgiftsposten är museerna 1.298,5 Mkr följt av 874,7 Mkr till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus och Rikskonserter.

Stödet för icke-kommersiell radio och tv lyser med sin frånvaro

I budgetpropositionen avsätts inga medel eller aviseras andra åtgärder till stöd för icke-kommersiell lokal radio och tv i Sverige. Dock erkänner regeringen att frågan är viktig och avser att fundera vidare: *En av de stora*

utmaningarna i det moderna medielandskapet handlar om att främja en mediemarknad där det finns utrymme för mångfald, till både innehåll och ägande. Närradio och lokal-TV är viktiga komplement till såväl radio och TV i allmänhetens tjänst som kommersiell radio och TV. De icke-kommersiella medierna är viktiga för demokrati, yttrandefrihet, mångfald, föreningsliv och integration eftersom de möjliggör för olika intressen och åsikter att göra sig hörda i samhällsdebatten. En fortsatt fördjupad analys av området och förutsättningarna för de icke-kommersiella medierna kommer att göras under 2006 utlovar regeringen.

Hot mot lokal radio och tv i danskt medieavtal

Sammenslutningen af Medier i Lokalsamfundets (SAML) frågar sig om Danmark är på väg mot ett italienskt tillstånd på medieområdet. *Nok er Brian Mikkelsen ikke Berlusconi, men hvis Brian Mikkelsens udkast til et nyt medieforlig bliver vedtaget er vejen åbnet for, at Kulturministeren har kompetencen til administrativt at fastlægge betingelser for salg af radio- og tv-sendetilladelser og de tilhørende frekvenser til de pengestærke internationale mediekonglomerater, menar SAML.*

SAML uppmanar kulturministern att utforma en självständig lagstiftning för de icke-kommersiella medierna, som säkrar utrymme för public access och därmed också säkrar

medborgarnas yttrandefrihet i lokalmedierna. SAML kritiserar också förslaget till medieavtalet som innebär att lokal-tv hänvisas till förmiddagstid och att must-carry-förpliktelserna tas bort. Dessa icke-kommersiella radio- och tv-kanaler kommer inte att få en genomlagstiftning säkrad egen frekvens i alla kommuner. Om det framlagda förslaget till avtal godkänns blir vi helt i händerna på kulturministerns gottfinnande. Vi kommer inte att veta när vi skall sända, på vilka frekvenser och vilka de ekonomiska förutsättningarna blir säger Bård Hornekær från SAML.

television

Nya tillstånd hastigt utlysta för marksänd digital TV

Med osedvanligt kort varsel har regeringen nu beslutat utlysa tillstånden i det digitala marknätet. Radio- och TV-verket tar emot ansökningar senast 3 oktober 2005. De sökande ska bl.a. redogöra för sina tekniska och ekonomiska förutsättningar för att sända TV samt ha en programförklaring. Därefter ska verket ge regeringen ett motiverat förslag till hur tillstånden ska fördelas bland de sökande. Sedan fattar regeringen beslut om vilka som ska få sändningstillstånd från kommande årsskifte. Idag har tjugo programbolag sändningstillstånd för sammanlagt 33 kanaler.

Säger nej till statens digital-tv

Johan Jakobsson var folkpartiets representant i digital-tv-kommittén, där han och moderaternas Ola Karlsson motsatte sig marksänd digital-tv. Samma dag som släckningen inleds tar Jakobsson upp sitt motstånd: *Skaffa inte statens digital-tv om ni inte måste. Teknikutvecklingen gör marknätet överspelat om bara några år. Problemen kan göra att regeringen ställer in släckningen. Jag antar att en borgerlig regering om ett år avblåser släckningen.* Det tror inte kulturdepartementets pressekreterare: *Jag tvivlar på att han talar för hela alliansen. Halva alliansen, alltså centern och kristdemokraterna, har varit med och bestämt om digital-tv och släckningen.* (Resume)

Ingen skall lämnas i sticket när brittena släcker det analoga nätet

Kulturminister Tessa Jowell har nu bekräftat att det analoga tv-sändarnätet upphör stegvis under perioden 2008-2012. För att garantera att ingen ställs utanför får de som är 75 år eller

äldre liksom handikappade gratis utrustning och installation. Detta kommer att finansieras genom tv-licensmedel. Mer om övergången: <http://www.switchco.co.uk>

Västra Götaland föreslår få egen regional digital-tv

Sveriges regioner befinner sig i en unik mediepolitisk situation skriver Mediekooperativet AMP – *Associated Media Professionals* - och samarbetsgruppen för regional digital-tv. AMP föreslår att Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen initierar en samordnad ansökan om regionala digital tv-sändningar över Västra Götaland. Digitala regionala tv-sändningar skulle inte bara ge "mjuka" fördelar, utan även direkt kunna räknas hem som avgörande ekonomisk vinst. Vid årsskiftet tar regeringen återigen beslut om de regionala koncessionerna. Risken är stor att tillfället går regionen förbi. AMP föreslår att samtliga politiska partier i Västra Götaland tar ett samordnat initiativ för en länsägd regional tv-kanal, eller stöder det alternativ som redan finns tillgängligt i Göteborg

AMP menar att det som sker på det lokala eller regionala planet är ofta mer intressant för innevånarna än mycket av det som bevakas av rikstäckande medier. Vidare kan man lätt se vilken viktig informationskanal det skulle kunna bli för myndigheter och organisationer på den lokala/regionala nivån. AMP anser att den demokratiska principfrågan kring en öppen, oberoende, icke-kommersiell tv-station är av största vikt. Man beskriver också möjligheterna till regionala folkbildnings-satsningar och till sofistikerat forsknings-samarbete liksom de arbetsmarknadspolitiska och näringspolitiska vinster som skulle kunna åstadkommas med en regional icke-kommersiell kanal. Också närings- och kulturliv i regionen skulle kunna få en rejäl skjuts framåt av en regional kanal. Det finns redan en modell för hur en sådan kanal skall kunna byggas upp enligt principerna för den sociala ekonomin, och den kan göras självfinansierad inom ett par år. En regional digital-tv-kanal skulle också i förlängningen - utan några tekniska svårigheter eller investeringar - kunna länkas samman med andra framtida regionala tv-kanaler i landet för ett utbyte av program och idéer. Det finns också ett viktigt beredskapsperspektiv att väga in. Vid katastrofer eller viktiga trafikvarningar nås hela länet med en enda sändning.

Västerås vill sända egen marksänd tv

Västerås lokal-tv-kanal Öppna Kanalen sänder sedan många år lokala kabelnäten medlemmars egen produktion, nyheter på spanska och arabiska samt direkt från kommunfullmäktige och Europaparlamentet. Även sändningar på teckenspråk är på gång. Nu vill man nå alla hushåll och inte enbart de som har kabelanslutning. Öppna Kanalen har nu uppmärksammat kulturminister Leif Pagrotsky på att kommersiella aktörer kan komma att lägga beslag på lokala frekvenser så att öppna demokratiska kanaler inte får utrymme i det marksända nätet.

Miljarder i potten för digital-tv-bolag

En marknad som kan vara värd omkring två miljarder kronor står på spel när Sverige går över helt till digitala sändningar. Totalt berörs 800 000 hushåll som i dag endast tittar på SVT1, SVT2 och TV4 via det analoga marknätet. Fyra distributionsformer slåss om kunderna: Det nya digitala marknätet, satellit, bredbands-tv samt kabel-tv. Boxer som har ensamrätt på att sälja digital-tv i marknätet är det företag som växer snabbast. Under första halvåret i år ökade antalet kunder med 75.000 och är nu uppe i totalt 450.000 vilket gör Boxer störst på digital-tv. *Boxer är en stor konkurrent. De har en otrolig konkurrensfördel genom att vara ensamma i marknätet*, konstaterar Ulrika Hultgren, Canal Digital. En annan förklaring är dock utbudet. Canal Digital erbjuder inte TV3 som ägs av MTG, och Viasat erbjuder inte Kanal 5 med gamla band till Canal Digital. Boxer har dock alla de fem stora tv-kanalerna. *Boxer har en fördel av en enkel teknisk lösning och av att kunna erbjuda "the big five" som står för omkring 80 procent av allt tv-tittande*, menar Marie Nilsson, Mediavision.

När det gäller marknät och satellit är ett större utbud den enda egentliga fördelen med digital-tv för tittarna. Satellit ger betydligt större kapacitet än marknätet. Både Canal Digital och Viasat ökar därför programutbudet och kommer att snart kunna sända HDTV. Om marknät främst konkurrerar med satellit så står kampen på samma sätt mellan kabel-tv och bredbands-tv. Båda kan ge tittarna betydligt fler finesser med digital-tv än vad marknät och satellit kan. Redan nu finns äkta hyrvideo som kan spolas, startas och stoppas. Kabel-tv har redan en stor del av digital-tv-tittarna, men kan ha svårt att vara med i kampen om de 800.000 hushållen som nu måste skaffa digital-tv

eftersom de flesta av dem saknar kabelanslutning. Bredbands-tv har i så fall större chanser eftersom omkring 90 procent av befolkningen i dag kan få bredband via adsl. Satsar gör både jättarna TeliaSonera och Bredbandsbolaget och nykomlingar som Bonnierägda Fast TV.

Men jokern i kampen om digital-tv-kunderna är så kallad fri-tv. SVT1, SVT2, 24, Kunskapskanalen/Barnkanalen (sänder växelvis) samt TV4 - sänds fritt i det digitala marknätet. Det betyder att vem som helst kan köpa en enkel box utan så kallat programkort och titta på de här fem kanalerna. Varje sådan kund är naturligtvis en förlorad kund för företagen som säljer digital-tv. Hittills är det enligt Mediavision endast 57.000 hushåll som valt fri-tv, men få har känt till möjligheten och utvecklingen kan gå snabbt. Potentiellt är fri-tv ändå en fördel för Boxer. De som väljer fri-tv har ju redan ena benet inne i marknätet. Vill de ha fler kanaler ligger det nära till hands att ringa Boxer och skaffa ett abonnemang. Och av dem som köpte box genom Experts kampanj i somras valde mycket riktigt hälften i slutändan att teckna abonnemang hos Boxer. Vinnare i digital-tv-racet blir i så fall svenska staten och det brittiska riskkapitalbolaget 3i. (Ny Teknik) Läs hela artikeln http://www.nyteknik.se/pub/ipsart.asp?art_id=41764

Endast fyra procent av tyska hushåll ser marksänd tv

Tyska tv-tittare tillbringar allt mer tid framför tv-rutan. 2004 i genomsnitt 3½ tim dagligen. Enligt en nyligen gjord undersökning tar 53 % av tv-hushållen emot tv via kabel och 43 % via satellit. Endast fyra procent tar emot tv via marksändare genom centralantenn eller rumsantenn. Kabel och satellit har ett större kanalutbud och har ökat sin attraktivitet tack vare nya möjligheter som Internetuppkoppling. Övergången till digital tv (DVB-T) kan nu göra marksändningar mer konkurrenskraftiga med kabel och satellit eftersom man nu kan erbjuda 3-4 gånger fler kanaler än i analoga system och dessutom möjliggörs mobil tv-mottagning även i bilar.(IFA 2005)

Problem för det tv-utbytet Sverige-Finland

Rundradions planer på att spara bort rikssvenska tv-kanaler i Finland stöter på motstånd i regeringen. Kommunikationsminister Leena Luhtanen, har gett klarsignal för förhandlingar med den svenska regeringen.

Frågan om Sveriges tv:s sebarhet i Finland och Finlands tv:s sebarhet i Sverige är en fråga som måste avgöras i förhandlingar mellan ländernas regeringar, säger biträdande finansminister Ulla-Maj Wideroos. Om Rundradiochefen Mikael Jungner får som han vill försvinner den fria tillgången till SVT Europa i södra Finland och det blir heller ingenting av den föreslagna digitala direktöverföringen av SVT 1 och SVT 2 i det digitala nätet efter nedläggningen av de analoga sändningarna. Enligt Jungner får den enskilda tittaren i framtiden skaffa sig avgiftsbelagd rikssvensk tv via antingen kabel-tv eller satellit. Om Rundradios inställning förblir orubblig hoppas man synbarligen på finlandssvenskt håll att den fortsatta digitala överföringen av tv-sändningar i vardera riktningen skall kunna finansieras med statsmedel.

I Sverige förmedlas för närvarande finsk tv till sverigefinnarna via Kanal Finland. Det sker i stort sett enligt samma principer som den som tillämpas för SVT Europa i södra Finland. Kanal Finland har såtillvida råkat i trångmål att den nyligen drogs bort från det analoga sändningsnätet i samband med att SVT utökade sitt eget kanalutbud. Den är nu tillgänglig bara digitalt. Även om inga konkreta planer finns har det svenska kulturdepartementet börjat räkna ut vilka möjligheter det finns att sända TV Finland över ett större område i Sverige. Just nu ses TV Finland, en blandkanal i stil med SVT Europa, i Stockholmsregionen. *Allt beror på hur det går med den svenska televisionen i Finland, säger departementssekreterare Filipa Arvas-Olsson. Hon hoppas att Finland nappar på förslaget att sända både SVT1 och SVT2. Om båda kanalerna sänds i Finland behövs inte längre det tillägg svenska staten betalar SVT för att konstruera blandkanalen. De pengar som frigörs kunde användas till att utveckla TV Finland, säger Arvas-Olsson som bland annat utreder om TV Finland kunde sändas på ett kanalknippe (mux) som når 60 procent av alla svenskar, främst i Mälardalen, Malmö och Göteborg.*

Att Sverige och Finland haft så olika utgångspunkter sedan överenskommelsen om tv-utbyte 1985 - att staten betalat hela kalaset i Sverige medan Yle skött SVT i Finland - innebär nu en snöplig skiljelinje. I Sverige verkar ingen ifrågasätta att statspengar betalar upphovsrättsavgifter och distribution av TV Finland.

Men i Sverige är upphovsrättsavgiften för TV Finland mindre, för den räknas bara på antalet finskspråkiga hushåll. Problemet i Finland är, paradoxalt nog, att alla finländare väntas förstå svenska. Det ger enligt Kopiostos utlåtande skäl att beräkna avgiften på hela den potentiella tittarskaran. Det skulle bli närmare 7 miljoner euro, vilket kan jämföras med under 1 miljon om man räknade bara finlandssvenskarna. Men Wideroos svarar ännu inte på om staten kan betala för distributionen och upphovsrättsersättningarna, då Yle meddelat att bolaget från 2007 upphör att stå för utgifterna för SVT. (Hufvudstadsbladet)

Kabelbolag i Norge utvidgar sitt mångkulturella kanalutbud

UPC, som har en halv miljon abonnenter, utvidgar sitt mångkulturella utbud med fyra nya kanaler; ryska RTR Planeta, kurdiska Mezopotanya TV, bosniska BHT1 och kroatiska HRT1. Alle kanalerna blir tillgängliga som à la carte. Därmed kan kunderna sätta samman sina egna paket. Sedan tidigare finns i utbudet bl.a. arabiska AlJazeera, Indiens/Pakistans Prime TV, Sony TV Asia, Zee TV och den pakistanska kanalen ARY. Totalt har UPC nu 87 kanaler från 17 nationer. *Det skjer i dag banebrytende hendelser i mange av disse landene, og det er viktig at man kan følge med på nyhetsdeknningen fra sitt opprinnelige hjemland. Samtidig er det viktig at man følger med på de norske TV kanalene, slik at man lærer norsk språk og kultur å kjenne, sade kommunalminister Erna Solberg som offisielt invigde utbudet hemma hos en kurdisk familj.*

Alltyska fotbollsligan tv-sänder matcher till mobiltelefoner

Bundesligan kommer att börja sända matcher direkt till mobiltelefoner I slutet av denna månad. Det är ett pilotprojekt som genom förs tillsammans med Microsoft. Matcherna sända med tekniken DVB-H (digital video broadcast for handhelds), som nu introduceras till en begränsad användargrupp I Berlin. Den kommersiella lanseringen av mobil tv i Europa har försenats p.g.a. att två system är aktuella; DVB-H - som är baserat på DVB-T standarden som nu använts för marksänd digital-tv - och DMB som redan är i bruk i Sydkorea.

HDTV startat i Kina

China Digital Media Corporation har meddelat att man i samarbete med *Nanghai Radio And Television Network Company* skall börja

sända högupplöst tv (HDTV) i Nanhai Guangdongprovinsen. Tre timmar HDTV-program sänds dagligen och nästa år blir det ytterligare åtta timmar

<http://www.chinadigimedia.com/>

BBC och ITV utmanar Murdoch om satellit-tv

Omkring sju miljoner hushåll har fram tills nu därför varit utelämnade till Murdochbolaget Sky:s satellit-tv-erbjudanden för att ta emot de digitala tv-signalerna. Sky har en rad betal-tv-abonnemang, men även ett gratiserbjudande som lanserades i oktober förra året. BBC och ITV vill dock försäkra sig om kontroll av den framtida distributionen av sina kanaler till hela befolkningen när det analoga tv-nätet släcks 2012. Därför bildar de båda bolagen satellit-tv-operatören Freesat. *Vårt långsiktiga mål är att skapa en öppen marknad genom en gratis satellit-tv-tjänst. På det sättet kan vi säkra fri tillgång till BBC:s kanaler och tjänster i hela landet,* säger BBC:s koncernchef Mark Thompson. Inköpskostnaden för Freesats satellit-tv-utrustning kommer att kosta knappt 700 kronor, jämfört med drygt 2.000 kronor för Sky:s motsvarande utrustning. Sky ser dock inte Freesat som någon allvarlig konkurrent, *Eftersom släckningen av det analoga tv-nätet närmar sig så välkomnar vi den ökade marknadsföringen av satellit-tv som nu görs av ITV och BBC,* säger Sky i en kommentar. (Dagens Industri)

Kulturell storstadskoncentration i tv granskas

Granskningsnämnden för radio och tv drar igång en granskning av kultursändningarna i SVT, SR och TV4. Syftet är att motverka storstadskoncentrationen. SVT, SR och TV4 har alla inskrivet i sina tillståndsvillkor att de ska samarbeta med kulturinstitutioner och sända kulturevenemang som teaterföreställningar och konserter från hela landet. Hur de uppfyller detta villkor ska belysas i de programredovisningar som bolagen årligen skickar in till GRN. *De rapporterna har inte gett en fullständig bild,* säger Cecilia Renfors, direktör på GRN. Som i många andra frågor kan man misstänka att det finns en viss storstadskoncentration i kulturutbudet. Därför tar nämnden nu initiativ till en egen granskning: - *Vi vill se om det sker samarbeten med kulturinstitutioner i hela landet,* säger Renfors. (Resume)

Norsk lokal-tv belönas

Myndigheten *Medietilsynet* har vid årsmötet för Norsk Forbund for lokal-tv (NFL) delat ut 90.000 Nkr i priser till 2004 års bästa lokal-tv-reportage. Förstapriset på 40.000 kr gick till TVNordland för programmet «Askeladden fra Vega». *Et feelgoodprogram, som gir oss lyst til å ta en reise til Helgelandskysten og Vega Havhotell,* heter det i Medietilsynets motivering. Priserna är s.k. fackpriser för reportage som tidigare fått produktionsstöd från Medietilsynet. TVVest säkrade en andraplats och 30.000 kr för programmet «Lakseeventyret i Rogaland» och TVØstfold tredje med 20.000 kr för «Fra Landhandel til kjøpesenter». Alla produktioner är delar av större serier som delvis har producerats i samarbete mellan flera lokal-tv-stationer. (Kampanje)

Internationell kunskapskanal startar i Ryssland 2006

Nya tv-projekt av skilda slag lanseras flitigt i Ryssland. *The World of Knowledge* är en internationell utbildningskanal via satellit sänder i anslutning till en av The Eurasian Academy of Television and Radio planerad internationell festival för utbildningsfilm och tv nästa år. Sergei Kapitsa, vice ordförande för ryska akademien för naturvetenskap säger att kanalen skall bli språkrör för rysk kultur, vetenskap och utbildning. En kunskapskanal skall ha en politisk funktion, främja ömsesidig förståelse och upprätthålla vårt lands integritet och enighet sade Kapitsa. (RIA Novosti)

Kraftig ökning av tv-utbudet för ursprungsbefolkningen i Australien

Regeringen kommer att använda 50 miljoner dollar från försäljningen av Telstra - det största telebolaget - för en ny kanal för ursprungsbefolkningen. *National Indigenous Television* (NITV) kommer att få medel för att producera i över fyra år. NITV kommer att använda den andra kanalen för Aboriginal TV:n *Imparja*, och de icke-kommersiella lokala tv-stationerna i Melbourne och Sydney liksom via betalkanaler till en nationell publik. NITV måste producera mer material för och av ursprungsbefolkningen är vad *Imparja* idag sänder. (ABC News Online)

Intressant intervju med Sony Ericssons teknikchef:

- Terrordådet i London blev kameramobilens eldprov

När det smällde i London i somras visade det sig att alla bilder som nyhetsmedierna publicerade var tagna med mobiltelefon. Helt plötsligt används mobilen på ett nytt sätt, säger Sony Ericssons teknikchef Mats Lindoff i en intervju i Elektronikvärlden. Han menar att digitalkameran i mobilen kommit ganska långt i sin utveckling i dag där de flesta nya kameramobiler har 2 megapixlars upplösning. Det är mobiloperatörerna som kräver bild i mobilen. Att göra en superbillig telefon med stora knappar och stor display, utan kamera och mms-funktion, skulle förstås gå alldeles utmärkt. Men en sådan mobil driver ingen ny trafik i mobilnäten och skulle aldrig subventioneras av Telia eller Vodafone. Och då blir det aldrig någon storsäljare, menar Mats Lindoff. Han är inte främmande för hårddisk i musikmobiler. Vill man ha mer än 2 Gbyte i minnet är hårddisk bättre. Klart vi tittar på det, säger Mats Lindoff.

- Ericssons tv-teknik tar hem spelet

Sony Ericssons delägare Ericsson är inne på tekniken MBMS i 3G-näten för tv-sändningar medan konkurrenten Nokia satsar på digitaltv-tekniken DVB-H för handhållna tv-mottagare. *Att införa DVB-H är inget problem rent tekniskt. De drar visserligen lite mer ström och kräver en ny antenn, men det går att ordna. Men sedan ska frekvenstillstånd och upphovsrätt och sådant lösas. Då blir det byråkrati och politik och plötsligt har det blivit 2008 eller 2010 och då har MBMS redan vunnit. Inte för att det var bäst utanför att det var snabbast, säger Mats Lindoff. I Ericssons plan ligger att lansera MBMS i näten 2007. Då ska också Ericsson Mobile Platforms ha tagit fram den programvara som behövs i mobiltelefonerna - och som Sony Ericsson och andra tillverkare ska köpa. Realisten säger att MBMS kommer att vinna. Det går snabbast att implementera och operatörerna äger hela kedjan. De kan ringa SVT och CNN och köpa deras innehåll, säger Mats Lindoff till Elektroniktidningen, som också har en treminuters podradio-intervju med Lindoff på sin hemsida. Läs hela artikeln*
: http://www.nyteknik.se/pub/ipsart.asp?art_id=41815

Sony Ericsson gör japansk radio-tv-mobil

Nu kommer en mobil som är en radio på ena sidan och en tv på den andra. Sony Ericsson har på uppdrag av den japanska mobiloperatören NTT Docomo tagit fram den annorlunda designade mobilen Radiden med inbyggd radio- och tv-mottagare. Radio-designen framhävs med sju programknappar för snabbinställning, stereohögtalare och klocka i displayen. Poängen är bland annat att radion fungerar utan att mobiltelefonen är påslagen. Sony Ericsson är ju förespråkare för tekniken MBMS, där tv-sändningarna går över mobilnätet, medan till exempel Nokia satsar på DVB-H – digital-tv-tekniken för små bärbara mottagare. På framsidan, tv-sidan, finns en 1,9-tums TFT-skärm. Enligt Sony Ericsson räcker en batteriladdning för 320 timmars standby, för två timmars tal, för 14 timmar radio och för 13 timmar tv. (Ny Teknik) http://www.nyteknik.se/pub/ipsart.asp?art_id=41806

Tv-offensiv i telejacket

Kampen om svenskarnas tv-apparater hårdnar. Bredbandsbolaget tar nästa steg i spridningen av sin tv-tjänst. Också adsl-kunderna ska kunna få den. Operatören blir den förste som lanserar bredbands-tv över koppar på bred front. *Vi lanserar tjänsten till nästan alla abonnenter, säger vd Peder Ramel. Teliasonera har sedan tidigare en tjänst, men den når enligt Peder Ramel ett begränsat antal. Antalet potentiella kunder ökar drastiskt. Från 340.000 till nästan 2 miljoner. Kunder som i dag får sin tv via kabel, satellit eller marknätet. De som har Boxer får större utbud hos oss och de som har kabel-tv får lägre pris, säger Peder Ramel, och lägger till att alla får riktig video-on-demand. Problemet är att kopparn inte är lika stabil som fibern. Har kopparn dålig kvalitet blir tjänsten dålig. För att komma runt det har Bredbandsbolaget tillsammans med sina leverantörer förbättrat kommunikationen mellan kundens modem och deras nätutrustning.*

Tv har en viktig roll i Bredbandsbolagets strategi. Inte för att operatören tjänar så mycket på tjänsten, både vanlig internet och telefoni är större. Utan därför att tv är en inkörsport för både användare och bostadsrättsföreningar. *Jämför du intresset som vi har mött från kabel-tv-leverantörerna under de senaste 15 åren är intresset för vår tjänst enormt mycket större, säger Peder Ramel. Det som lockar mest är en riktig video-on-demand-*

tjänst, ett område på där Bredbandsbolaget samarbetar med SF Anytime. Utvecklingen på området går snabbt. Till årsskiftet ska Bredbandsbolagets kunder kunna välja mellan 500 titlar. En annan viktig del av Bredbandsbolagets strategi och spridningen av tv-tjänsten är mer bandbredd till sina kopparkunder. I veckan presenterade operatören därför ett samarbete med Ericsson. I oktober ska företagen börja testa tekniken vds12 och se vad den går för. Behovet av mer kapacitet kommer från att hushållen måste kunna använda flera tjänster samtidigt. *De ska kunna titta på tre kanaler samtidigt som någon surfar*, säger Peder Ramel. Han vill inte ange någon kapacitetscifra, men den blir bättre än dagens 24 Mbit/s.

Bredbands-tv har en ljus framtid, men det tar alltid innan stora genombrott kommer. Längre tid än de mest optimistiska gissningarna, enligt Marie Nilsson på analysföretaget Mediavision. *Bredbands-tv har hittills haft en långsam start*, säger hon. Den stora utmaningen för Bredbandsbolaget, Telia och andra operatörer är att kunderna inte vet att de kan välja bredbands-tv. Det finns starka fördelar med bredbands-tv, till exempel möjligheten till video-on-demand på ett enkelt sätt. *För att spridningen ska ta fart på allvar måste operatörerna nå en kritisk massa. När den är nådd kan det ta fart. En viktig faktor är vad konkurrenterna gör. I dag står tv-branschen och avvaktar. Operatörerna väntar på varandra. De vill först se vad konkurrenterna gör*, säger Marie Nilsson. (Computer Sweden)

FastTV och Rymdbolaget avtalar om internet-tv

Bonnierägda FastTV och statliga Rymdbolaget har avtalat om att distribution av FastTV:s bredbands-tv (ip-tv) till Sverige och Norge skall ske genom Rymdstyrelsens egen Stockholm Teleport. Här kan man ta emot ett mycket stort antal tv-kanaler för att sedan vidareända i olika kabel- och bredbandsnät. Förutom ett brett utbud av tv-kanaler erbjuder FastTV video-on-demand via sitt systerbolag SF Anytime.

radio

Lokala digitalradiosändningar i London

World Radio Network, det londonbaserade internationella radiobolaget, har tillkännagett sina planer hur WRN skall sända till London

och Europa med DRM-teknik. Det första projektet är lokala testsändningar på kortvågsfrekvensen 26 MHz i London. Sedan erbjuder man europeiska radioföretag regional räckvidd. De lokala sändningarna på 26 MHz sker från det kända radiotornet Croydon i södra London. Tim Ashburner, WRN:s teknikchef säger: *The London analogue spectrum is unable to support new FM services and the possibilities for more stations on DAB Digital Radio are becoming very limited. The audio quality of analogue AM is not up to the standard that is expected by listeners today. The answer may be local DRM services using the presently unused 26 MHz band, which could support up to 50 new stereo radio services. This project will allow us to rigorously test DRM in a local setting using one of the most ethnically diverse, cosmopolitan and technically challenging cities in the world. If it works in London then local DRM can work anywhere.* (Radio Netherlands)

Lokal radio i upprop mot DAB

22 lokala radiostationer och radioorganisationer runt om i landet har avgett ett gemensamt yttrande inför väntande beslut om digitalradion. I skrivelsen som är adresserad till Regeringen med kulturminister Leif Pagrotsky, riksdagspartierna och Post & Telestyrelsen understryker man att det i beslut om digital radio i Sverige är angeläget att inte låsa fast sig vid att DAB blir den enda digitala radiotekniken. DAB-tekniken nyttjar tillvaratar inte små och lokala radiostationernas behov av att nå ut till sina lyssnare. Det finns andra, mer moderna tekniska lösningar för digital radio som gör det möjligt att till en rimlig kostnad sända digital radio över mindre områden än vad DAB medger. En sådan lösning är DRM som gör att man kan sända digital radio på FM-bandet 87.5-108 MHz simultant med den ordinarie FM-sändningen. För DRM behövs följaktligen inga nya radiofrekvenser. Utöver de möjligheter som finns att sända DRM på FM-bandet finns L-bandet, 1452-1492 MHz, som man vill skall reserveras för digitala lokala radioutsändningar. Radiostationerna vill att närradio/lokal radio får göra tekniska prover med nya tekniska lösningar för digital radio, exempelvis DRM på FM-bandet.

En ny europeisk webbplats för digitalradio

Den nya webbplatsen "Digital Radio" skall främja DRM, DAB, DMB, DVB-H, satellit och alla andra nya framtida digitala format: <http://www.digitalradiodr.com/>

SR-förslaget om ny kanalstruktur skjuts upp

I väntan på att regeringen fattar beslut om villkoren för DAB-radio, avvaktar Sveriges Radios vd Peter Örn med att lägga fram sitt förslag om framtida kanalstruktur till i mars. *Vi behöver mer utrymme än de fyra FM-frekvenser vi har tillgång till idag*, säger Peter Örn. SR har skärpt tonen mot regeringen och kulturminister Leif Pagrotsky i en skrivelse där man försökte förmå regeringen att fatta ett beslut. Utan ett sådant beslut försenas arbetet med omvandlingen av SR. Radioföretaget kommer nu att kraftigt öka inköp av externproducerat material. 2010 ska inköpsbudgeten vara uppe i 224 miljoner kronor (i jämförelse med idag 40 Mkr). SR:s produktionskostnader idag är 1,6 miljarder kronor. *Vi vill stärka radiobranchen och de externa produktionsbolagen. Det gynnar även de kommersiella radiostationerna*, säger Peter Örn. Det kan var allt från stora produktions-bolag med egen teknik, till mindre firmor och frilansare. I samband med ökade inköp, ska organisationen minska till 1.500 anställda genom naturlig avgång. Det ska frigöra 200 miljoner kronor. (Dagens Media)

Sveriges Radio river upp praktiksamarbete med journalistutbildningarna

Kerstin Brunnberg, programdirektör SR, skickade i förra veckan ett brev till de ansvariga för journalistutbildningarna vid universiteten i Stockholm, Göteborg och Sundsvall där hon förklarar att SR under 2005 och 2006 kommer att välja fritt vilka skolor de tar sina praktikanter ifrån. Tidigare har skolorna varit garanterade ett antal praktikplatser på SR. *Jag tycker inte att JMK, JMG och Mittuniversitetet har varit så framgångsrika med att ta in journalistsökande med annan kulturell bakgrund. Jag anser att det är en överlevnadsfråga för medierna. Vi måste spegla hela samhället. Det är ett stort problem att personalen på SR är alldeles för homogen*, säger Kerstin Brunnberg (Journalisten)

Lokalradion i Sandviken kan tystna

Radio Sandviken riskerar att tystna efter 26 år i etern. Vid ett möte i nästa vecka ställs frågan på sin spets: ska närradion läggas ned? *Det är ingenting att hymla om att vi just nu är för få engagerade*, säger Johan Bakke, ordförande i Radio Sandviken en av de två föreningarna bakom närradiosändningarna. Paraplyorganisationen Radio Sandviken är redan på

väg att läggas ned. Tanken är att medlemsföreningen Radio Split med i stort sett samma aktiva ska ta över hela ansvaret för studio och sändningar. Men ekonomin är svag och några få eldsjälarna får dra ett tungt lass. Diskussioner har förts med kommunens informationskontor och föreningsenhet om ett utökat samarbete. Intresset från kommunens sida är dock svalt. Det har också visat sig svårt att ragga sponsorer genom försäljning av radioreklam. *Om vi haft ekonomi att anställa personal hade det varit en annan sak. Men nu ska allt arbete göras ideellt*, säger Johan Bakke. Enligt Bakke är det många som vill vara med och göra radioprogram, men färre som vill ta ansvar för föreningsarbetet. Radio Sandviken har funnits sedan 1979 och har i dag oftast sändningar från sju på morgonen till tio på kvällen. (Arbetsbladet)

Film

Nytt filmavtal med ökade resurser, men...

Regeringen kommit överens om ett nytt avtal med filmbranschen. *Det nya avtalet innebär en mycket stor satsning på svensk film*, säger kulturminister Leif Pagrotsky. Totalt sett kommer filmen att disponera över en halv miljard kronor årligen. Det är mer än en fördubbling sedan 1999. Fullt utbyggt innebär det nya avtalet att filmen årligen får 528 miljoner kronor, varav 310 miljoner kronor från staten. Det statliga stödet ökar därmed med 32 procent. Från 1999 till 2008 har det statliga filmstödet ökat från 138 miljoner kronor till 310 miljoner kronor. I och med detta har man åtminstone nått till halva nivån av det framgångsrika danska filmstödet. Det nya filmavtalet ska bl.a.

- Upprätthålla, utveckla och stimulera till förnyelse av värdefull svensk filmproduktion.
- Förbättra kvinnliga filmskapares villkor.
- Främja arbetet mot olovlig hantering av film i alla visningsformer.
- Medverka till att svensk film når en större publik i alla visningsformer, både i Sverige och internationellt.

Något stöd till forskning och utveckling på filmområdet saknas dock i budgetpropositionen för nästa år liksom den av riksdagen enhälligt begärda satsningen på utveckling av e-bio (digital bio). Regeringen avser dock att senare lägga fram en särskilt filmproposition i riksdagen.

I en särskild kommentar säger Lasse Svanberg, professor och debattboksförfattare: *Den svenska filmindustrin saknar idag helt resurser för forskning och utveckling, i ett läge där den befinner sig i sitt mest genomgripande tekniskifte sedan ljudfilmen infördes. Jag är bedrövad över att avtalsparterna inte velat eller orkat få in en avtalsklausul som ger öronmärkta FoU-pengar till utvecklingen av digitala biografer och digital filmproduktion. Den utvecklingen kommer nämligen att förändra filmindustrins grundförutsättningar under den senare halvan av den nya filmavtalsperioden. På hockeyspråk skulle FoU-stöd innebära att möta framtiden "högt upp med fore-checking".*

Statens stöd till svensk film är svagt

Att svensk film är styvmoderligt behandlad i kulturpolitiken framstår när man jämför det statliga anslaget till huvudstadens prestige-teatrar Operan och Dramaten. 2004 fick Operan 328 Mkr, hade 225.855 besökare vilket motsvarar ett statsbidrag på 1.452 kr/besökare. Dramaten fick 119 Mkr, hade 268.138 besökare (392 kr/besökare). Det statliga stödet produktionsstödet var 96,5 Mkr till svensk film som hade 3.870.554 besökare vilket motsvarar 25 kr/besökare. I Danmark är det statliga produktionsstödet ca 237 Mkr. Per capita satsar Danmark mer än tre gånger mer än Sverige. (Tidskriften Teknik & Människa)

DVD-utvecklingen påverkar inte biobesöken

Det är möjligt att vara både storkonsument av DVD-film och att gå mycket på bio visar en marknadsundersökning i Norge. Varken det stora utbudet av film på tv eller av hyr- och köpfilm på video har haft någon stor effekt på biobesöken. *Det er faktisk slik at aldersgruppen 15 til 19 år går langt mer på kino i dag enn for 10 år siden*, skriver FILM&KINO. Priserna på DVD-film är för övrigt förhållandevis låga i Norge och att norska filmer snabbt kommer ut på DVD bidrar till ökad försäljning. (FILM&KINO)

Annat

Också reklamjobb flyttas utomlands

Globaliseringen sväljer inte bara industrijobben - nu läggs även reklambyråjobb ut på låglöneländer. Outsourcing har på allvar blivit en fråga att räkna med för de större reklambyråerna i Sverige. Produktionsjobb

som förut gjordes internt läggs nu ut på externa byråer i bland annat Östeuropa. Mycket av det faktiska arbetet görs redan nu med östeuropeiska pristariffer samtidigt som de svenska byråerna kan fakturera fullt pris till sina svenska uppdragsgivare. *Här är det ungefär halva priset på vad det skulle kosta de svenska byråerna att göra jobbet själva*, säger Dag Kirsebom, vd på Mediamenu International AS i Tallinn som paradoxalt nog har gjort reklamjobb åt fackförbundet Kommunal. Som i sina kampanjer propagerar hårt för att behålla jobben i Sverige (Resume).

PTS ger plats för trådlöst bredband

Trådlöst bredband kan ge bredband både till fastigheter i glesbygd och till bärbara datorer. Frekvensbandet mellan två och fyra GHz har goda egenskaper och utrustning med rimliga priser. Post- och telestyrelsen planerar att dela ut ett rejält nytt frekvensutrymme för Wimax eller annan typ av trådlöst bredband. Utrymmet är dubbelt så stort som vad 3G har i dag. *Det blir sju till nio nya tillstånd i varje geografiskt område, och i de allra flesta regioner blir det troligen ingen frekvensbrist. Möjligen i Stockholm, Göteborg och Malmö, och då kanske vi blir tvungna att ha en auktion*, förklarar Catarina Wretman, avdelningschef för spektrumavdelningen på PTS. De som får licenserna får mycket fria händer. Dessutom kan licenserna säljas. *De här licenserna kommer att vara teknikneutrala och ha så lite restriktioner som möjligt*, säger Catarina Wretman på PTS. Wimax som backas upp av Intel är den teknik som är mest uppmärksamman för trådlöst bredband, även om det finns alternativ som Flash Ofdmsamt och 3G-tekniken Umts TDD. Wimax ses som en konkurrent till 3G när det gäller trådlöst bredband till bärbara datorer eller fastigheter i glesbygd. Därför är det intressant att det nya frekvensutrymmet är dubbelt så stort som vad 3G-operatörerna har i dag. (Ny Teknik)

Läs hela artikeln:
http://www.nyteknik.se/pub/ipsart.asp?art_id=41756

Luleåföretag levererar riksomfattande taltidningssystem

Intinor AB levererar sitt system för distribution av taltidningar till Teracom. Systemet kommer att ersätta den nuvarande distributionslösningen för överföring av de ca 70 taltidningarna. En inspelad variant av den lokala dagstidningen för personer som inte kan tillgodogöra sig tidningen i skriven form, till exempel

synskadade. Tidningen läses in under kväll och tidig natt för att kort därefter sändas ut på FM-nätet (P1) till prenumeranter med särskild mottagare. Genom bytet till det nya systemet kan nu hela sändningskedjan fram till sändaren digitaliseras. Tidningarna levereras efter systembytet in som ljudfiler till en centralt placerad server där de sedan hämtas av systemet för utsändning på respektive ort. Systemet kommer att vara i bruk på ca 50 orter vid årsskiftet. <http://www.intinor.se>

Mässor och seminarier

Designdagen "Moving Images"

uppmärksammar formspråk och visuella uttryck och vänder sig till de som arbetar professionellt inom television, film, webb och andra massmediala former i Sverige eller utomlands. SVT arrangerar 28/9 i samarbete med Malmö högskolas fakultet för *Konst, kultur och kommunikation (K3)* samt *Media Mötesplats Malmö*

Bland inbjudna deltagare märks de nordiska public servicebolagen, fristående produktionsbolag, fria producenter samt lärare och forskare vid högskolor och universitet inom design- och medieområdet. Delar av Moving Images kommer att sändas i SVT 24. Moving Images äger rum i Västra hamnen i Malmö högskolas lokaler och består av en mäsas, och en seminariedel om fyra olika seminarier; "Produktionsdesign", "TEVE-berättande", "Gränssnitt" samt "Kanalform, Paketering och Strategi". Dagen efter Moving Images finns möjlighet till bussresa med vidare förkovran i nya DR Byen i Ørestad, Danmarks Radios nya multimediahus utanför Köpenhamn, eller på Ystad Studios där man då är mitt uppe inspelningarna av nya Wallanderfilmerna. Mer information på svt.se/movingimages

SR ordnar mäsdebatt om digitalradio

torsdag 6 oktober 15.00 på Digital Home (Stockholmsmässan Stora scenen): *Snart får hela Sverige digitalradio!* med bl.a. Peter Örn, VD SR, Staffan Rosell, VD SBS Radio och mediepolitiker.

Digital konst & kultur - en motor för utveckling och innovation?

Regeringens IT-politiska strategigrupp arrangerar 13 oktober på Konstfack en heldagskonferens om hur IT/teknikutvecklingen kan möta kulturen och hur man kan skapa möten som ger idéer om hur Sverige kan utvecklas i gränlandet mellan kultur/teknik och näringsliv. Ett samarrangemang mellan regeringens IT-politiska strategigrupp, Konstfack, Interactive Institute och IT-Företagen (branchorganisationen). Mer info <http://www.regeringen.se/itpolitik>

8e Nordiska Film- & TV Seminariet

går av stapeln med temat "Från TV i mobilen till HD-video på bio – nya publiceringsformer, nya kreativa lösningar" 25-26 oktober i Stockholm.

På Screeningdagen i Filmhuset redovisas bl.a. reportage från IFA och IBC, exempel på bästa digital filmprojektion, Historiskt arkivmaterial från SVT, SFI och SLBA, Hur ser HD-DVD och BluRay ut på bioduken och dataspel i plus mycket mer. (Har du nåt intressant du vill visa? Kontakta lasse.svanberg@chello.se)

På Seminariedagen i TV-huset bl.a.

Om förändringar – förr, nu och sedan med *Bengt Göransson*, f.d. kulturminister och *Jonas Birgersson*, IT-pionjär

Digitaltekniken - underverk eller utanverk.

Mats Dahlin, Boxer, talar ur ett användarperspektiv HDTV-distribution och –produktion (*Per Tengblad* Canal+, *Andy Qusted* BBC m.fl.)

Mobil TV *Frank Hofsummer*, SVT Interactive, om direktsända nyheter i mobilen, HD-bilder i glasögon m.m.

E- och d-bions plats i det nya medielandskapet *Patrick von Sychowski*, mediekonsult, London.

Samt mycket mer. Dessutom utställning och pub. Anmälan på <http://www.nftv.org> .